

Observatoriul este de două ori în săptămână, Miercuri și Sâmbătă.

Prețurile

pentru Sibiu pe 1 an întregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe an; — trimis cu post'a în întruțulu monarhiei pe 1 an întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinatate pe 1 an 10 fl. — 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Anul IV.

Ori-ce inserate, se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. și preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face în modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu” în Sibiu.

Nr. 83.

— Sibiu, Miercuri 14/26 Octobre. —

1881.

Despre miscarea poporatiunii române, de dr. medic. J. Felix.

IV.

Causele inmultirii prea lente a poporatiunii romane si mediile pentru îndreptarea acestui neajunsu.

(Urmare.)

Dupa câte unu anu de recolta abundanta vinu la noi alti ani mediocrii si din candu in candu unu anu de lipsa, care trage dupa sine saracia, bóla, mórtea prematura, deficitulu nascerilor. De si în asemenea casuri se deschide isvorulu pretiosu alu binefacerii, de si atunci celu avutu comunica din prisosulu seu celui saracu, ajutorulu unui numeru marginitu de cetatieni nu este suficientu pentru combaterea calamitatií judetiilor întregi si de si Statulu însu'si ajuta pe cei lipsiti de alimentele indispensabile, elu nu pôte vindecá în acestu modu reulu in întregimea sa. Daca asemenea neajunsuri se repetédia mai adeseori, suferé totalitatea tieriei, cá-ci ordinea sociala depinde de progresulu linistitu alu tuturoru classelor, elu se turburá candu cultivatorulu pámentulu, candu miculu proprietaru, este redusu la proletariatu. Acésta stare de lucruri nu se îndreptéza prin binefacerea publica sau privata, printru unu ajutoru momentanu, ci numai prin mesuri generale, cari potu garantá agriculturéli nóstre succese mai sigure. Avemu se aparamu padurile din munti în contra devastatiunii, care produce seceta, avemu se regulam cursulu riurilor, pentru cá se nu mai inundéze araturile, avemu se indemnám tieranulu la cultura mai rationala a pámentulu, la producerea de gráne de calitate mai buna, se'lu convingemu cá nu pôte cineva se ia necontenitu pámentulu fára se'i restitué parte din substantiele estrase, se'i arátam cá, din caus'a modululu éronatu de cultur'a cerealeloru, nu mai potemu învinge concurentia cu tierile agricole, cari produc gráne de calitate superióra si cari au mijlóce de comunicatiune mai eftine decâtu noi, avemu se-i procuram mediile pentru îmbunatatirea rasei vitelor sale pentru cá se póta munci mai bine pámentulu, pentru cá se se ina-

vutiésca prin inmultirea vitelor, pentru cá se produca lapte spre a poté nutri mai bine copiií si si avemu se'i insuflamu spiritulu de prevedere si de economia, pentru cá se puie la o parte prisosulu recoltelor abundante pentru anii de recolta insuficienta.

Avemu se esplotamú tóte sorgintile avutiei tieriei, se scótemu din munti comorile ascunse în ei, se deschidemu mine de carbuni fosili si de metale, pentru cá se micioramú inportulu si se potemu si noi comunicá popóreloru mai puçinu civilisate din Orientu prisosulu nostru, pentru cá se potemu mari averea publica si privata, pentru cá se avemu cu ce se ne procuramú mediile pentru îmbunatatirea sortii nóstre.

(Va urmá.)

Cause și processe urbariali.

Turd'a în Octobre. Dela intrarea în vigóre a legéi noue urbariali, regularile de posesiune, respective comassarile incepu a se înmulți în totu teritoriulu Transilvaniei; — dar' chiaru în proportiunea acésta cresce si necesulu si machnirea tieranulu contra loru asia, cátu te prinde mirarea, candu vedi inversiunarea cu carea se opune poporulu acestor regulari de posesiuni.

Fórte rare sunt comunele acelea unde se curga linu pána la fine acestea lucrari; cá-ci sau trebuie la începutu se se deschida calea comassarilor cu baionet'a, tinendu cu septamanile militi'a pe spatele poporulu; sau la finirea loru trebuie érase cu ajutorulu militiei se-i puna în posesiunea proprietatii noue, — si nu arare-ori cu versari de sange; si apoi în urma urmelorú intalnesci pe stradele Vienei câte 2-3 reprezentanti ai cutarei comune, — amblandu se céra dreptate dela Mai. Sa.

Cercandú mai de ápópe principiulu ce domnesce întrú tóta decurgerea causeroru acestorú national-economicé atátu de vitali, cu puçina, fórté puçina esceptiune, mai preste totu loculu vedi, cá tóta acea inversiunare emana singuru numai din instinctulu de conservare, cá ci mai tóte acestea regulari sunt o lupta fórté, fórté cerbicósa între

tieranu cá proprietariu micu si între proprietarii mari, o lupta fórté neegala pentru tieranu, avendu în contra sa legea, explicarea legéi de cátra organele respective si influenti'a cea mare a proprietarilor mari pretotindinea la noi în tíera. Nu numai principiulu comassariloru, dar mai cu séma modulu cum le ducú în deplinire e nefastu pentru tieranu; si de aci urmédia apoi, cá comassarile lasa dupa sine pentru densulu úrmari atátu de triste, si de aci se pôte explicá apoi si inversiunarea tieranulu contra comassariloru.

Ei bine! va întreba publiculu cetitoriu, carele nu scia cum se facu regularile acestea de posesiune — nu sunt legi cari se reguleie mersulu loru? Ba da, legi au fostu si sunt. Am avutu patent'a urbariala, apoi legea din anul 1871. De atunci încóce ordinatiuni regulative mai totu alu doilea anu, si acum avemu legea din anul trecutú si tóte se facu parte pe bas'a, parte în spiritulu legéi. Éta pe scurtu cum:

Proprietariulu mare din cutare comuna nu este îndestulatu cu venitululu ce-i aduce mosi'a. Trebuie regulata — comassata: — Daca a potutu dovedi, cá $\frac{1}{3}$ parte (acum numai $\frac{1}{4}$ parte) din hotaru, (intielegendu-se aici si proprietatea comunala, a orfaniloru, societatiiloru si fonduriloru) este proprietatea celoru cari vreau comassarea, tribunallu ordina comassarea hotarului întregu. Proprietariulu avea pána acum dreptulu exclusivú de asiú alege inginerulu, carele se ducú în deplinire operatele tehnice. Acum daca nu se potú invoi proprietarii mari cu tieranii în persón'a unuia si aceluiași ingineru, au dreptulu amendoue parti a propune câte-unu ingineru, éra tribunallu denumesce apoi pe unulu dintre acesti doi. Pe cátu am potutu aflá, pána acumú inca nicairu nu s'a denumitu din partea tribunallului, inginerulu celu propusu de tierani.

Fiindú inginerulu angajatú, mesura hotarulu comunei, dupa care prin întrevenirea tribunallului se classifica fiecare parcela din hotaru prin o comissiune constatoria din 5 membrii, doi propusi de proprietarii mari, doi de tierani si unulu cá presiedinte de tribunalu. Cum se facu classificariile acestea (unde din partea poporulu se alege mai

Foisiór'a „Observatoriului“.

O istoria vechia.

Novela de M. Warlo, trad. de Petra-Petrescu.

(2 Urmare.)

Onórea, datorintia, ambițiunea invinsera. De si nu cunosceam motivele, cari au retinutu-o de a'si spune numele pána candu éra prea tardiu pentru mine, nu poteam fi superatu pe ea. În fine nu dubitam unu momentu, cá totusi pôte fi vreo fatalitate, fia chiaru cochetaria, care a indemnát'o se se jóce atátu de nedemnu cu sentimentele mele.

Candu mi-am propusu ceva, de mi s'ar fi întemplatú ori-ce, nu me abateam; asia si acum me resolvaiú la momentu cá mâne, desdeminéti'a, se parasescu Colbenti'a, pentru-cá în departare, în vértéjulu ocupatiuniloru, în cerculu amiciloru, se uitu acésta cunoscentia scurta, dara atátu de fatala pentru mine... nici-odata nu mai voiam s'o vedeu cu voi'a mea.

Tristu si descuragiatú am ajunsu în residenti'a, pe care o parasiiu cu atátu placere. Straniu si fára grácii mi se pareau tóte, cari pánci imi erau scumpe si iubite. Imi placea mai multu departe de pretini, singuru cu gandirile mele. Dela ea nu petrundea nici-o scire la mine.. dela ea .. care, ori-cátu me opuneam, imi predomiá tóte dorintiele, tóte nisuintiele si, cei 2 ani, cari, încetu încetu, trecúra dupa nefericit'a caletoria, în fapta mi se parura o eternitate. Lucram pentru-cá se uitu, cu mare diligentiá. Recunoscenti'a n'a lipsitu. Am fostu decoratu cu distinctiuni si tramisú la Vien'a în calitate de consiliariu de legatiune

Asia me pregateam se'mi abandonéu patri'a de páncu pentru a ocupá noulu postu, proponéu'mi totu-odata a încercá seriosu se uitu totulu, totulu, ce si de altcúm trebuia se uitu. Amicii mei arangiaru si unu splendidu banchetu de despartire; pe dío'a urma-

tóre éra balu la ambasad'a anglese, dela care nu me poteam subtrage usioru, fára trece de negalantu, fiindu-cá amblasem fórté multu în casa. Cu tóte astea, asemeni petreçeri — cá-ci nu jocam bucurosu — nu 'mi oferiau mi-o placere, pentru-cá in atari serii indoitu simtiam golulu din pieptulu meu, eram fórté rece, ceea ce o tradá si esteriorulu meu. Me dusei la otelulu ambasadei cevasi cam tardioru. Déjá se adunase o societate numerósa si elegantá. Dupace faciiu consórtiei ambasadurulu complimentsé indatinaté si conversaiu din datorintia cu câteva familii, me retraseiú, cá de obiceiú, de o parte, pentru a fi neturburatu în meditatiunile mele si priveam la vesel'a societate.

Musíc'a intóná polones'a, candu audu în apropierea mea: „ambasadórea voiesce a mai întârdia câteva minute, fiindu-cá astépta pe nepóta-sa, sóçi'a consiliariulu de G., care trebuie se sosésca în fiacare momentu.“

Abia pronunciaté aceste cuvinte, se face pausa. Vorbitorulu disparú din apropierea mea, music'a începú de nou si, sub acórdele unei polonese de Weber, parechile se asiediau în ordine de dantiu.

Din'rodá ánim'a mea încetá de a sbate. Mi se nazari ceva. Vedeam bine? nu éra vreo silueta a fantásiei mele? Érá óre figur'a cea înalta, svelta, dela braçíulu domnulu casei, érá ea în fapta adeverat'a si neuitat'a mea consógiá de caletoria de odinóra? Da, de siguru Nu me poteam insielá.. într'ó miie asiú fi recunoscutu asta fácia, ce mi se leganá totdeauna pe dinaintea ochiloru spirituali.. nu éra nici-o dubietate.. érá dens'a. Érá aceeași figura înalta, aceeași ochi negrii si adenci.. dara mai palida i se facuse fáci'a si o urma de grele suferintie se asiedia încetu, pe nesimtite, în giurulu buzeleru ei subtiri si fine. Portá o haina alba de atlas cu indoituri mari, in frunsetiata cu rose muschióse; în peru-i brunu portá unu buchetu totu de aceleasi rose. . . Rose muschióse astadi, cá si atunci! Priveam cá legatu la vederea acestei aparitiiu grátiose si, dupa sbaterile ánimiei, ale pulsulu meu, simtiam cá nici-odata nu voiu poté uita feme'a acésta. De astadata inse voiam se fia siguru. Adevéruulu ingrozitoru

imi placea mai bine decâtu nesiguranti'a torturátore! Decisu, ínte me adresediú cátra cunoscutulu celu mai de ápópe, rogandu'lu se aiba bunetate a me presentá baronesei de M.

„Barónés'a de M., príncipele meu, nu cunoscu! dta de siguru íntielegi nóú'a aparitiune, pe incantátóra nepóta a díui de casa, sóçi'a consiliariulu de G. Vino, momentulu este prea favorabilu, colo, vedi-o?“

Preste câteva secunde me aflam înainte ei: mi se aminti numele, unu fiору o strabatú în tóte membrele. Privirea ei se íntelniú cu a mea, superba si totusi melancolica si dorerosá, apoi isi plecá ochii în jos si díse încetu: „Paremi-se cá acum doi ani am avutu placerea de a face cunoscenti'a dñieitale, într'o caletoria pe Rinu. Atunci eram nemaritata. Mai adue'ti aminte?“

„Amintirea acelei caletoriiu nici-unu minutu nu mi-esitu din memoria, prea stimata dna“, respunseiú fórté emotionatu, „atunci inse érai déjá maritata dupa baronulu M., precum aflaiú mai tardiu de pe cart'a dtale de visita.“

„Eu! maritata dupa baronulu M.? Ratacire! Sunt maritata abia de doi ani dupa consiliariulu G.; barónés'a M. este sóçi'a verulu meu.“

„Inse.. mi-ai fostu datú cart'a dtale de visita, ce o posedu si astadi. Áci stá: barónés'a M. nasc. de H. Pe lángá aceea ai fostu primita de unu tineru, despre care mi se spuse, cá e consórtelu dtale, baronulu.“

Candu am pronunciatú cuvintele din urma, fáci'a ei deveni palida cá mórtea. Cu ochii plini de lacrimi imi díse dorerosu:

„Asta é asia-dara deslegarea enigmei... Ddieule, e aspru, fórté aspru. De aceea dara n'am mai auditu nimicu despre dta, de aceea te-am asteptatu cu tatalu meu îndesiertu întréga dío'a úrmátore. Din confusiune am trebuitu, fára scirea mea, se iau cart'a verisiórei mele, cu care facusem níse visite. câteva díle mai înainte. Domnulu, care m'a primitu, érá verulu meu, consórtelu acelei baronese M.“

Asta érá prea multu pentru mine! Uitasem, unde

peste totu loculu numai tierani din comuna, cari nu cunosc scrierea) voiu servi de alta-data cu exemple destule.

In tempulu acesta proprietariulu cumpera câte locuri rele si còste nefructifere; ba daca nu mai vendu ómenii, apoi se intempla si aceea de le cere câte 2—3 jugere dela unulu numai inprumutu, pâna se termina comassarea.

Fininduse clasificarea, se purcede la localizare, adeca la intrebarea: care parte a hotarului se o capete grup'a proprietariloru si care grup'a fostiloru iobagi? Daca nu se potu întielege la olalta, ceea ce arare ori se intempla, se asculta parerea unoru esperti; apoi pe bas'a acésta se aduce sententi'a judecatorésca si pe bas'a sententiei se inparte hotarulu. La predarea posessiunei noue se póte apoi vedé diferenti'a între proprietatea avuta si cea capatata de nou. Atunci poti audi apoi vaietele si plansetele ómeniloru.

Predarea posessiunei noue de comunu se intempla vér'a si tómn'a, si in multe locuri se predau pamenturile arate, lucrate pregatite pentru semenaturile de tómn'a in proprietatea posessorului nou, fara nici o desdaunare. Ba sciu si casu de aceea, unde s'a predatu proprietariulu mare partea, ce-i venea lui, cu gránele secerate cu totu, inse neduse inca de pe hotaru, asia cátu a trebuitu altu procesu spre a poté desface stogurile de gráu ale proprietariulu, cá alegându-si ómenii gránulu loru, se si-lu póta duce acasa, dar' numai o parte din elu, cá-ci cealalta parte mai bine a lasatu-o acolo, decâtu cá se se espuna unui procesu lungu si apoi se astepte cu anii dupa secerisulu intregu alu unui anu.

Nu sciu dle redactoru! care casu se tí'lu aducu cá exemplu, cum se facu la noi comassarile, cá-ci nu prea potu face mare deosebire între multe comune, despre comassarea caror'a mi-am castigatu informatiuni in anii din urma. Voiu incepe inse cu comun'a Drasieu de lângă Miercurea, nu cá dór' aici ar fi patitu-o poporulu mai reu, dar' fiendu-cá e casulu celu mai recentu.

(Va urmá.)

Romania.

Aniversari'a de ani 25 a fundarei diariului „Romanulu“.

(Urmare.)

Discursulu dlui C. C. Arionu.

Dn. C. C. Arionu a rostitu, in numele tinerimei, urmatórele cuvinte:

Domniloru!

Tinerimea pórtá acestu toastu betraniloru nostrii, veteraniloru carunti, veteraniloru cu ánim'a calda, cu mintea senina.

Ve salutamu, generatiune de barbati ilustru. cari avurati in tineretie visulu sublimu alu unei

me aflam, uitasem intréga societatea din juru, o vedeam numai pe ea, pe ea, care am regasitu-o, pentru a o pierde éra. Se rupse baricad'a, care'mi strimtorase asia de indelungatu sentimentele pentru acésta femeia si cu totu foculu ascunsei mele passioni i-am spusu cá o iubescu mai multu decâtu pe mine insumi, cá numai pe dens'a, pe dens'a am iubit'o dela primulu momentu alu cunoscintiei nóstre. cá in veci voiu iubi-o.

Se parea cá vorbele mele producu unu efectu nimicitoriu asupra ei. Vócea 'i suná asia de slabu, candu me intrerupse iute:

„Taci, rogu-te! e prea, prea tardiu! Pentru numele lui Ddieu, o vorba se nu dici mai departe... nu uitá cá dejá de doi ani sunt sogi'a altuia. Daca atunci, fiindu-ti vanitatea ofensata, ai potutu abdice asia usioru de amorulu dtale, atunci acesta n'a fostu intensivu — o carta de visita ne despartí pentru eternitate. Nu face crima din nefericirea nóstra!“

„Acesta 'ti este cuventulu din urma... totu, ce ai a'mi spune, prea stimata dómna?“ întrebaiu abia potendu-me dominá.

„Pentru astadi, da! o sciu, iti sunt datóre cu esplicari. Le vei capetá; iti voiu scrie. Acuma dá'mi braçulu, ne cauta. Éta, colo, barbatulu meu, condu-me la elu.“

Ascultaiu cá in visu de comand'a ei — ea se potea dominá mai bine decâtu mine. Claru si respicatu me atinsera la urechia cuvintele: „Permite-mi consiliariule de legatiune, príncipele H., vechiu cunoscutu.“

Si, éta, me aflam inaintea barbatulu, care se numea domnulu acestui margaritariu — o façia materiala, inflata, nimicu promitétóre, care cátsi de puçinu nu me potea atinge simpaticu. Asia-dara acesta érá barbatulu, alu carui amoru ilu posedea ea? Acesta consórtele pe care trebuiá ea se'lu stimedie si onoredie, care érá totulu pentru ea? Serman'a femeia, abia atunci întielesiu dorerea tacuta din ochiulu ei — Dnedieule, de n'asiu fi întielesu-o nici-odata in modulu acesta!

(Va urmá.)

patrii libera, independenta, stimata între natiuni si pe care in versta matura l'ati realizatu. Generatiune puternica de ómeni de talentu, cu ánim'a la lucru care ne-ati datu consciinti'a de noi insi-ne in intru, unu locu de onóre între natiunile Europei.

La radiele sórelui de primavéra tresare si invia natur'a, la radiele libertatiei natiunile tresaru si invia. Luptele vóstre, curagiulu vostru, puternic'a vóstra energia a aprinsu sórele libertatiei care astadi ne luminédia, ne incaldiesce atátu de puternicu.

Ati avutu curagiulu de a ve iubi tíer'a candu iubirea de tíera érá aprópe o crima, candu tíer'a nu insemná patria, si iubirea vóstra de tíera a scrisu cea mai marétia pagina in istori'a neamulu romanescu. In víeti'a vóstra atátu de scurta ne-ati facutu se traimu víetia de secolu! De aceea tinerimea care culege astadi rodulu osteneleloru vóstre, se inclina inainte-ve cu iubire si recunoscintia.

Serbatorindu pe marele cetatianu, pe ilustrulu publicistu si in mán'a caruia pén'a n'a siovaitu nici-odata, damu o semnificatiune acestui banchetu. Astadi se serbatoresce libertatea fecunda a pressei, se serbatoresce diariulu democratiei; arm'a vóstra cea puternica, tribun'a pururea deschisa tuturoru lupteloru nationale, tuturoru aspiratiuniloru patriotice, tuturoru libertatiloru. Diariulu democratiei este diariulu viitoriului. Dara timpulu curge si sapa diferentie între generatiuni. Press'a a fostu pentru voi o tribuna, press'a trebuie se fia pentru noi o scóla. Numai astfelu vomu completá oper'a vóstra, numai astfelu cu ochii atintiti cátra marele exemple ce le gasimu in generatiunea caruntiloru, vomu duce pétr'a nóstra la construirea edificiuului nationalu. Éra între voi si noi va fi cá legatura aceea puternica iubire de tíera pe care ne-o lasati cá o tradițiune.

Se traiti veterani neobositi ai lupteloru pentru democratie si libertate!

Respunsulu dlui C. A. Rosetti.

Frati diaristi, tipografi muncitori cu mán'a, cu mintea si cu ánim'a! ati auditu totu ce s'a disu de cátra... érá se dicu de cátra straini, ba, nu, de cátra Francesi, prin urmare totu de cátra noi, éra nu de cátra straini, ati auditu ce s'a disu de cátra reprezentantii junimei romane dnii Campineanu si Arionu, si negresitu cá toti simtiti ceea ce simtiu eu cá sunt omulu celu mai sdrobotu de asemenea onoruri.

Ei bine dniloru, aveti dreptate; asiu fi tostu cu totulu sdrobotu daca ceva din câte s'au disu m'aru fi privitu personalu pe mine; ve voiu dovedí inse cá nu este astfelu; ve voiu aretá cá iau si eu parte la acestu banchetu, la acésta cina, la acésta agapa cá si voi toti fara cá se fia nimicu personalu pentru mine. Credeti óre cá dn. Campineanu a spusu ceva care se me privésca pe mine? Nu, dn. Campineanu v'a vorbitu de tata-seu dara nu de mine (aplause).

Eu dloru, am inceputu cá toti tinerii; cantandu cá filomel'a pentru a dice in versuri Campineanulu: „Parinti, virtute, tíera tu m'ai facutu s'adoru!“

Este dara invederatu, cá ce voiu fi facutu bunu in víeti'a mea, privesce pe Campineanu tatalu si se resfrange la fiulu seu, care este datoriu se urmedie pe parintele seu (aplause) si se sférsiésca ceea ce a inceputu parintele seu (aplause).

Ací s'a spusu cá este unu faptu mare, cá „Romanulu“ a dainuitu 25 de ani. Fórté adeveratu; este unu faptu mare, frumosu, de care me bucuru si pe care ilu serbediu ací personalu si impreuna cu voi toti. Este într'adeveru dloru unu faptu mare si frumosu, de a fi întreprinsu la 1857, in starea in care érá atunci tíer'a, creatiunea unui organu de publicitate care se fia singur'a fóia in Romani'a libera, cá-ci este in Transilvani'a o fóia mai vechia, care se fi strabatutu 25 de ani, o epoca atátu de fragmentata si ceea ce este si mai multu, — fericire la care cu adeverata mandrie nationala iau parte, cu voi toti — se fi inceputu sub censura si se ajungemu la cea mai deplina libertate a pressei si a intruniriloru (aplause). Éta glori'a cea mare a „Romanulu“.

Dara cum a ajunsu elu la glori'a acésta? Prin geniulu dlui Rosetti? (O vóce: Da!) Ei bine, vei vedea si chiaru dta, vei dice indatu nu.

Dn. Rosetti dloru, a indrasnitu se incépa publicarea acestui diariu pentru-cá avea o multime de amici cu care traise o multime de ani in pregatirea revolutiunei delá 1848, in luptele de atunci si cei diece ani de esilu. A cutediatu, cá-ci avea o natiune intréga civilisata si democratica prin originea ei, si pregatita de betrani, care luptasera ani intregi si plamadiseru revolutiunea dela 1848, din care cei mai multi n'au potutu nici se védia

acestu resaritu alu sórelui. Mai are si alte merite dn. Rosetti, pe care le voiu spune eu pe tóte acum, fiindu-cá m'ati invitatu la acestu banchetu. Elu mai are meritulu cá avea colaboratori pe toti cei cari credeau in tíer'a loru, iubiau si se intariseru prin suferintie; elu a avutu redactori tineri si betrani din cari unii s'au dusu, altii nu sunt aici, sunt in strainetate cum este dn. Vinterhalder; a mai avutu unu puternicu ajutoriu in vreo dóue femei pe care'mi este opritu a le numí; a avutu chiaru pe dnulu I. C. Brateanu care multu si puternicu a contribuitu chiaru cu pén'a sa, de si multi din articoliu sei se sférsiescu prin cuventulu „va urmá“ (miscare de veselie).

Ei dloru, se fi vediatu pe acei primi redactori ai „Romanulu“ si pe cei de mai incóce, din care unii sunt chiaru ací si unulu fórté aprópe de mine, dara pe care nu'lu voiu numí, si eramu numai doi intr'unu timpu de mare lupta, — de grea cumpena cum audi dicundu pe unulu din amicii din stang'a, — celu mai june, care este fiu de olteanu, lucrá de diminétia pâna sér'a si candu inserá érá odihnit si reincepea érasu a lucrá de sér'a pâna diminétia.

Apoi „Romanulu“ a mai facutu si o alta fericire, care trebuie se v'o spuiu cá se o cunósceti, mai cu séma voi cei juni, care acum incepeti si credeti cá aveti se mergeti totu pe trandafiri si ve incelati fórté.

Cá se spuiu tuturoru recunoscintia mea in modulu in care betranii sunt datori s'o esprime juniloru, le voiu dice: ve incelati fórté daca credeti cá ati sférsitu; din contra, sunteti abia la inceputu (aplause).

Ací este amagirea care póte deveni cea mai teribila, daca veti cadea in ea, daca veti crede cá noi amu facutu totu si cá voi nu aveti decâtu se petreceti bine si fara lupte, fara munca mare si de tóte dilele. Ori-ce vomu fi facutu noi, noi ve spunemu cá este mai nimicu pe lângă ce aveti se faceti voi; ve dicu dara vóue si fiiloru mei, cá insasi libertatea absoluta care v'o lasamu cá moscenire trebuie se lucrati fórté cá s'o mantineti, s'o desvoltati si s'o luminati cá s'o intariti, cum ne dise si amiculu meu dn. Chitiu. Ve voiu dá inse ací in câteva linii metod'a cu care ne-amu servitu noi.

„Romanulu“, dloru, avu fericirea de a avea lucratori tipografi si dintre care am bucuri'a de a vedea ací pe câteva din cei cu cari am inceputu si care astadi cei mai multi sunt directori de tipografii. Acesti lucratori veniau deminétia, isi impartiau literile, isi faceau lucrarile casei, si candu veniá ór'a in care manuscrisulu primiloru articoli trebuiá se fia datu — si erau camu reu crescuti acei lucratori, cá-ci cereau cá noi se fimu esacti in a le dá de lucru indatu, se fimu esacti dupa deprinderea dlui Dimitrie Ghic'a, — ei bine, acei lucratori tipografi ai „Romanulu“ se intruneau, se puneau pe scaune si unii din ei citeau primii articoli, ii discutau, aplaudau, comentau, criticau si adesea unulu din ei veniá si'mi dicea: „dnule, me iérta; ací n'am întielesu, ideea nu érá clara; me iérta, ací imi pare cá este o contradicere.“

Vedeti dara dloru, cá érá lesne se fi redactorulu unui jurnal si se nu faci multe greseli, candu insii lucratorii tipografiei luau parte activa la redactiunea diariulu. Ei lucrau adesea si nóptea, lucrau cu veselie si cu puterea ce dá iubirea, si refusau plat'a ce li se cuvenea pentru lucrarea de nóptea.

Éca dloru secretulu cum „Romanulu“ a isbutitu, si vedeti cá meritulu este alu partidei care ilu insuflá, ilu sustinea si ilu conducea si facea pe poporu, pe lucratori se simtia cá sunt respectati si iubiti; de aceea trebuie se respectamu pe ori-ce omu, cá-ci celu mai dupa urma omu, dice adesea, daca nu totudeauna cuventulu seu, astfelu cum nimeni, nici celu mai invetiatu nu póte se'lu dica mai bine decâtu elu.

De aceea cine nu respecta pe semenulu seu, fia elu maturatoriu de ulitia sau membru la curtea de casatiune, acela pecatuesce, cá-ci vine unu momentu in care celu mai de josu, dá unu inventiamentu celui mai de susu, candu mai cu séma celu de susu conduce cu iubire si cu respectu la lumina pe celu de josu.

Dniloru, inca ceva fiindu-cá am inceputu se vorbescu de junime. Adineaori directorele actualu alu „Romanulu“, mi-a facutu o surprindere; — ce voiti? junimea procede prin surprindere; — m'a chiamatu susu si acolo mi-a spusu ceea ce nu ve potu spune; voiu dice numai cá mi s'a datu un'a din cele mai mari resplicitari ce póte se se dea unui omu pentru faptele cele mai mari ce ar fi potutu face; cá recunoscintia le voiu dice ací ce

nu le-am potutu spune acolo că-ci au facutu se me innece lacremile. Redactorii „Romanului“ mi-au oferitu unu biourosu frumosu, de stejariu, lucratu de unulu din cei mai distinsi artisti ai noștrii, cari nu sciu daca este aci, primésca omagiile mele pentru art'a sa, si me felicitu si pe mine cá romanu cá avemu unu asemenea artistu. Audu aci dicindu-se dnulu Montureanu, n'am sciutu cine erá artistulu.

Ei bine, voi dice juniloru redactori ai „Romanului“, actuali si fiitori, — între care speru, credu, afirmu, cá voru fi si cei trei fii ai mei:

„Lucrati pe biourosulu de stejariu, lucratu de unu mare artistu, dara nu uitati mės'a de bradu, pe care am lucratu eu, la care ati crescutu, cu care ati traitu p'aua astadi, la care v'ati facutu educatiunea. Lucrati pe mės'a de stejariu, sculptata, dara aduceți-ve aminte, cá sateanulu stá in coliba; si candu veti face se aiba si elu cas'a lui de stejariu, atunci veti lucrá si voi mai voiosi pe biourosulu de stejariu; p'ana atunci, inse lucrati mai bine pe mės'a de bradu alba, cá se poteti se ve aduceți aminte pe totu minutulu, cá sateanulu siede in bordeiu si adesea n'are nici-o scandura de bradu, cá se pue pe locuinti'a lui, care este invelita cu stufu.“

Éca ce dice fiiloru mei. Si daca credeti cá am facutu ceva, dati'mi voia se mai adaogu: — imitatime in totu ce asiu avea bunu si in nemicu din ce am reu.

Domniloru, acum voi vorbi contratiloru mei diaristi, si le voi spune eu ceea ce credu cá este meritulu meu, care a facutu cá diariulu a dainuitu 25 de ani.

V'am spusu cá meritulu este alu colaboratoriloru, este alu colegiloru mei diriginti, cá este alu partidei, alu lucratoriloru tipografi si alu celoru cari de 25 de ani sunt abonati ai „Romanului“ si dintre cari imi spune cá sunt dara aci in sala vreo 60—70, si cari m'au condusu, mi-au aratatu calea prin sustinerea, prin marirea sau scaderea abonamentelor. Dara dloru se ve spunu secretulu.

Eu, prin natur'a mea, am unu meritu pe care mi l'au datu parintii mei si pe care mi l'a intaritu midioloculu in care am traitu. Acestu meritu este, cá am intielesu libertatea si prin urmare am iubit'o. Tubindu libertatea am intielesu cá numai prin ea se póte desvoltá, intari si prosperá o natiune si prin urmare am servitu acésta divinitate cu cea mai mare credintia; inse sciti bine cá meritulu nu este alu preotului care citește psalmi, ci alu divinitatiei care servește si alu acelaia care a scris psalmii. Asia si diaristulu nu face de cátu a reproduce psalmii si a luptá cá se faca a fi intielesu de toti.

Tubindu libertatea a trebuitu se iubescu omenirea, si iubindu omenirea este naturalu se'mi iubescu famili'a, se iubescu natiunea.

Tubindu-o, a trebuitu studiata si studiandu-o, am intielesu, am cunoscutu cá natiunea, poporulu romanu este prin traditiune civilisatu, nobilu, inteligente, democrat, vitédiu si aptu a resfrange totulu in sine. Ei bine, ce meritu este atunci a servi cu credintia unu poporu inteligente, nobilu, devotatu, capabilu, vitédiu?

Vedeti cá meritulu este cá mi-am facutu datorita. Cei cari n'au servitu poporulu romanu cu celu mai mare devotamentu, n'au alta culpa decâtu aceea cá n'au avutu ocaziunea se'lu cunósca pe deplinu si nemicu mai multu. Nu credeti cá póte fi unu singuru omu care se fi gresitu alfelu inaintea acestui poporu, decâtu numai fiindu cá n'a avutu ocaziunea se'lu cunósca pe deplinu; din dio'a in care l'ar fi cunoscutu acela care ar fi parutu cá este contrariu lui ar fi devenitu multu mai desvoltatu de a'lu servi decâtu cei mai ilustrii liberali. Acesta a fostu secretulu cá diariulu „Romanulu“ a dainuitu 25 de ani.

Amu intielesu cá unu diaristu trebuie se fia resunetulu opiniunei publice, se o urmedie si se o reproduce, amu intielesu cá este datoriu se tina sém'a de aventurile cele frumoșe, dara se si disciplinedie acele aventuri nationale, acele sentimente ale publicului pentru-cá se póta prin ele se mérga la lupta si prin urmare la biruintia. Datoriu este diaristulu, se cunósca sentimentele natiunei si se dea pe tóta dio'a aceea ce trebuie diaristicei. Acésta m'am silitu se o facu, inse am pecatuitu adesea, pentru-cá in midioloculu luptelor lesne se ametiesce omulu.

Dniloru, tinereti'a are multe daruri, dara are si mici defecte, adesea am fostu nedreptu contra celoru mai buni si valorosi cetatieni pentru-cá nu'i intielegeam, cá osebirea între noi erá cá eu avu-

si fericirea se cunosc mai bine poporulu, se am credintia nemarginita in elu si libertate; am comisu gresiél'a nu de a-i combate, cá-ci lupt'a este vietia, dara a'i combate adesea cu espresuni ce nu erau bune, nu erau drepte, in modu cum nu trebuie se combata frate pe frate. Publiculu inse si ei au intielesu cá culp'a nu erá a ámei si m'au iertatu, si de aceea vedeti aci acésta fratie unanima (aplause).

Plinu de recunoscintia si fericitu portu si eu acum unu toastu pentru press'a Romana, patriota, morala si de ori-ce colóre va fi ea (aplause prelungite si indelungu repetate).

(Va urmá)

— Dela Academia romana primimu urmatóriele trei processe verbali, alu caroru coprintu credem cá va interessá pe acei lectori, cari se ocupa seriosu cu studie istorice, ethnographice si philologice.

Proces-verbalu Nr. 15.

Siedinti'a ordinara publica tinuta in dio'a de 4 Septembre anulu 1881.

Membrii presenti: Maiorescu T., Chintescu N., Sionu G., Jonescu N., Maniu V., Papadopolu-Calimachi Al., Sturdza D. A., Aurelianu P. S., Bacaloglu Em., Folcoianu St., Felix J.

Sub presiedintia dlui P. S. Aurelianu.

Siedintia se deschide la 1 ora.

Procesulu-verbalu alu siedintiei precedente se citește si se aproba.

Se comunica urmatórea scrisóre a domnului Sionu:

„Facédu o excursiune in Romani'a de susu, d-n'a Elisa Sturdza, nascuta Hurmuzachi, mi'a facutu onórea a'mi da placut'a sarcina se aducu si se depunu la Academie, cá dar din partea sa: „1. Unu dosaru alu comitetului unirei, remasu dela reposatulu fratele seu Constantinu Hurmuzachi, carele a fostu membrulu celu mai activu si agintele celu mai energicu alu miscarei unioniste dela 1856 p'ana la realizarea dublei alegeri a Domnitoriului Alexandru Joanu I.

„2. Unu capu anticu de marmura, reprezentandu dupla figura a lui Janus, provenitu din antichitatile gasite in Greci'a.

„Nu me indoescu, d-lu presiedinte, cá aceste oferte voru fi bine venite între noi si ne voru procurá subjectu de studii destulu de precioșe.“

Academia esprima multumirile sale illustrei donatóre; éra documentele daruite se punu in vederea sectiunei istorice, insarcinandu-se deocamdata d. Sionu cu asiedierea loru in ordine sistematica.

D. G. Sionu comunica Academiei o notitia coprinta in jurnalulu grécescu *Κλειρώ* (Nr. 1039, dela 16/28 Maiu 1881), care tradusa in romanesce are urmatórea coprintere:

„Dupa jurnalulu englesu „Atheneum“, unu manuscrisu grécescu, de prea mare inportantia istorica, s'a descoperitu nu de multu de professorulu Vasilevschi in bibliotec'a sinodala din Moscov'a. Acestu manuscriptu, care coprinte istoria revolutiunei Bulgariloru in contra Bizantiniloru, este scrisu de unu barbatu marturu ocularu alu celoru petrecute. Autorulu tratédia pe largu si despre Romani (Vlachi, pe cari ii denuntia cá autori principali ai miscarei bulgaresci.) Autorulu descrie cu de-amenuntulu positiunile geografice ale Vlacheloru si inrudirea loru de rasa cu Bessii, cari locuescu in localitati greu de abordatu spre Dunare si spre Sava. Prin gasirea acestui tesauru istoricu, cestiunea despre origina Vlacheloru, asupra careia a scrisu fórte multu Rösler, Jung si altii, va potea intrá pe urma unoru noue si mai positive cercetari etnologice.“

D. Sionu insista asupra deosebitei inportantie ce acestu manuscriptu póte se aiba pentru istoria nóstra nationala, si, dupa propunerea sa, delegatiunea se insarcinédia a interveni pentru a se inprumutá acestu manuscriptu cá se póta fi studiatu de visu.

Se comunica urmatórele publicatiuni primite in daru pentru biblioteca Academiei;

Causeries iconographiques à propos de quelques oeuvres d'art récemment entrées au Musée de Louvre par Charles de Linas. Paris 1881, 1 vol. 8.

Analele institutului centralu regescu Ungurescu de meteorologie si magnetismu terestru publicate de Dr. G. Schenzl, anulu IX—1879. Budapest'a 1881, 1 vol. 4.

Personalulu si ordinea lectiuniloru publice la

siuniversitatea imperiala Franciscu Josifu in Cernauti pe semestrulu de érna 1881—1882, 1 vol. 4.

Siedinti'a se ridicá la 3 óre p. m.

p. presiedinte D. Sturdza.

p. secretaru-generalu V. Maniu.

Proces-verbalu Nr. 16.

Siedinti'a ordinara tinuta in dio'a de 11 Septembre anulu 1881.

Membrii presenti: Maiorescu T., Sionu G., Urechia V. A., Aurelianu P. S., Bacaloglu Em., Brandza D., Felix I.

Sub presiedintia dlui P. S. Aurelianu.

Siedintia se deschide la 1 óra.

D. secretaru-generalu Urechia introduce in Academie pe d. de Rosny, presiedintele institutului etnograficu din Franci'a si membru corespondentu alu Academiei. D. de Rosny este insocitu de D. Lessouéf, membru alu aceleiasi institutiuni. D. de Rosny ofera Academiei o fórte avuta colectiune de carti si harte japonese si chineze, insotindu-le de numeróse si interesante explicatiuni.

I. Carti chineze:

1. Kan-ing-pien'-Cartea recompenselor si a pedepselor filosofulu Lao-tsze (secolulu VI inainte de er'a nóstra) Editiune poporala a unei carti tradusa in francesca de Stanislas Julien. La finea operei se afla o serie de recete medicale; 1 vol.

2. Loung-tou-koung-ngan. Causele celebre ale Chinei. Povesci poporale. Mai multe din aceste povesci au fostu traduse de dñi Théodore Paire, Léon de Rosny etc.; 5 vol.

3. Koung-Tsze-Kiaya-youen-schou. Convorbirile familiare ale lui Confucius; 2 vol.

4. Hao-Kieon-tchouen. Nevast'a perfecta. Alu doilea din capetele de opera ale literaturii chineze moderne. Tradusu in englesu de Sir John Davis si in francesca de Guillard d'Arcy; 4 vol.

5. King-pao. Monitorulu (oficialu) din Peking. Câteva numere specimene in unu pachetu. Numere detasiate.

6. Sancti Iosephi Magni Sinorum patroni Sanctus mensis sinice. Auctore P. B. Brueyre S. I.; 1 vol.

7. Tsing-Lai-fen-Ki. Istoria destructiunei piratiloru cari infestau marile Chinei. Scriere tradusa de Neumann, 1 vol.

8. Tao-tec-King. Cartea calei si a virtutiei filosofulu Lao-tsze. Secolulu VI inainte de er'a nóstra. Scriere filosofica din epoc'a chiaru in care traia Confucius. Tradusa in francesca de Stanislas Julien; 1 vol.

9. Siao-Hioh-té-tchu-ta-tching. Acésta scriere cuprinte: 1. Tchong-King, sau cartea sacra a credintiei, tradusa in francesca de Léon de Rosny. 2. Hiao-King sau cartea sacra a pietatiei filiale. 3. Sia-hioh sau miculu studiu. Scriere de instructiuni elementare netraduse inca in nici o limba européna; 4 vol.

10. Matris Dei Sanctus Mensis sinice, auctore P. A. Brueyre S. I.; 1 vol.

11. Santele evanghelii in chineza editiune publicata la Singapur, 1 vol.

12. Tchun-Tsieou a lui Confucius. Primavéra si Tómma, una din cele 5 carti sacre ale Chinesiloru, coprintindu istoria regatului Lou, patria lui Confucius. Mare editiune facédu parte din colectia numita Kiai-Tsze-Youen cu unu comentaru perpetuu; 6 vol.

13. Li-Ki-Touh-Pen. A patra din cartile sacre ale antichitatiei chineze, de comunu numita memorialulu rituriloru. Acésta scriere de o inportantia capitala pentru cunósccerea institutiuniloru religioșe ale Chinei antice a fostu tradusa in parte de abatele Callery in memoriile academii regale in Turin; 5 vol.

14. In-poei-tang-sse-chou-tchin-pen. Cele 4 carti classice ale antichitatiei chineze culesse de discipulii lui Confucius. Editiune cu unu comentaru perpetuu. Cele patru carti pe cari chinezii le punu imediatu dupa cele 5 King, sau carti sacre si pe cari ori-ce omu instruitu trebuie se le cunósca. Cuprintindu: 1. Marele studiu apartinendu lui Confucius insusi. 2. Art'a de a se mantine in mediulu justu. 3. Discussiunile sau convorbirile filosofice. 4. Opera filosofulu Mencius, unulu din cei mai celebri dupa Confucius; 6 vol.

15. Ta-Sing-pien. Tractatu despre nascere, 1 vol.

16. Tang-chi-Hoh-houen-tsiang-Kiai. Culegere de poesii celebre, ale Tangiloru, considerata cá marele secolu alu poesiei chineze; 6 vol.

17. Tien-tchu-chih-i. Veritabila notiune de Dumnedieu, scriere crestina; 1 vol.

18. Miao-fah-lien-hou-King. Lotus alu bunei

credințe. Scriere budista, tradusa din sanscrita in chineză. Acăsta scriere considerata că una din cartile sacre ale budismului a fostu tradusa din sanscrita in franceza, de Eug. Burnouf, dar traducerea chineză presenta in multe circumstantie o claritate care lipsesce originalului. Unu capitolu din Lotus, a fostu tradusu dupa textulu tibetanu de D. Foucaux, si unu altu capitolu dupa textulu chinezu de D. de Rosny; 2 vol.

19. Yih-King. Cartea sacra a transformatiunilor, prima si cea mai veche dintre cartile sacre ale chinezilor si aceia careia Confucius 'i atribuia cea mai mare inportantia. Mare editiune cu unu comentaru perpetuu. Acăsta scriere a fostu tradusa in latina, intr'unu modu fôrte imperfectu de parintele Régis; 3 vol.

20. Culegerea textelor chinezese in scrierea Tsao-cursiva-si in scrierea li sau scrierea biurouri-loru. Imprimata in litere albe pe fondu negru; 1 vol.

21. Ping-chan-lui-Yen sau cele doue tinere fete literate, de comunu desemnata că alu 4-lea capu de opera alu literaturii chinezese moderne. Acăsta scriere a fostu tradusa in franceza de D. Stanislas Julien; 1 vol.

22. Culegerea de istoriôre inprumutate din istoria occidentului, cu gravuri; 2 vol.

23. Ki-ho-Youen-pen. Tratatul de geometrie chineză publicatu sub directiunea domnului Wylie; 8 vol.

24. Tiun-tchu-loung-Seng-Jen-King-Ki-lioh. Istoria vietiei D. N. Isusu Christosu; 1 vol.

25. Hoi-lan-Ki. Istoria cercului de creta, comedie chineză. Editiune litografiata la Paris. Acăsta comedie a fostu tradusa in franceza de Stanislas Julien; 1 vol. 40.

26. Kicon-i-tchao-tehing-chou. Vechiulu testamentu tradusu in limba chineză, 4 vol. Noulu testamentu in unu vol.; 5 vol.

27. Chen-seng-fouh-tchoung-tching-lou. Drépta cale pentru a ajunge la o buna viétia si la unu finitu fericitu. Manuscrisu chinezu de 167 foi mici, pe chartie de china si cu o frumôsa scrisôre. Acestu manuscriptu a fostu punctuatu si numele proprii au fostu indicate cu ajutorulu unei duple trasaturi verticale juste-liniare. Acestu manuscrisu e ineditu.

(Finea va urmá.)

Corespondentie particulare ale „Observatoriului“.

— Bucuresti, 1/17 Octobru 1881. (In memori'a lui Paulu Vasiciu.) Onorate domnule Baritiu! Intre binefacerile facute romanilor din Romania independentă, de cătra repositulu doctoru Vasiciu, acaruia biografia se scrie de d-ta este si urmatôrea, pe care daca gasiti necesariu, in interesulu istoricu, Ve rogu, dispuneti a se publica.

Numele meu, dorescu se fia cunoscutu numai directiunii.*)

Salutandu ve cu stima, te rogu se primesci incredintiarea destinsei mele consideratiuni.

Éta faptulu descriu scurtu dar esactu :

Professorulu Nicolae Florescu, Apostolu Aricescu si Constantinu Brezoianu studenti si fosti comissari revolutionari la 1848 in judetiulu Muscelu, fiindu prinsii si arestati la Brasiovu, unde se refugiasera in urma evenimentelor din acelu anu, au fostu trimisi de cătra muscali, dupa unu arestu de o luna, spre Bucuresti, intr'unu caru cu boi si cu o escorta de trei cazaci si treisprediece pedestri.

In apropiere de pôlele muntiloru, dupace amu trecuta o mare statiune militara rusesca, câte trei mai susu mentionati, amu fostu lasati pe josu cotu la cotu, in ordine ierarhica: Florescu că mai betranu la mijlocu, si Aricescu că mai in etate de cătu celu de alu III, la drépta.

Rugatiunile nôstre, durerile ce ne pricinuia strinsura frânghie, (funiei) apelulu ce facemu la aceeași religione, tôte a fostu in zadaru; am fostu porniti câte-si trei pe josu inaintea cailoru, din care unulu tinea verfulu priponulu (franghie de canepa, cu care cazaci legau cai loru la pasionare), de care eramu legati.

In acăsta positiune intrandu in carantin'a sau vam'a Timisii, si vediendune Vasiciu, care pe data ne-a si cunosctu că suntemu romani, ce a vorbitu cazaciloru, ce le a disu, nu sciu, că-ci la noi nu s'a adresatu de locu, am fostu inse pedata deslegati, punendunise la dispositiune si o carutia cu cai de satu, gasita de Vasiciu, care tocmai atunci ne-a vorbitu, dicëndune : „Ce amu potutu, amu facutu.“

Luandune dio'a buna dela Vasiciu si multiamindu'i cu lacrimi de recunoscintia in ochi, amu plecatu spre Bucuresti insoçiti totu de acei trei cazaci, cari, dupa aceea, devenisera buni, si chiaru amabili cu noi, din feroci si neinduplecati ce fusesera.

P. S. Florescu de origine din Banatu, este astadi mortu. Apostolu Aricescu traiesce retrasu, éra celu de alu treilea este ingineru siefu de paduri si siosele in retragere, si abonatulu Domniei Vóstre.

*) Pe langa ce ve multiamimu pentru acestea informatiuni fôrte necessaria pentru generatiunea ce ne succede, éca, ve facemu pe voia: ascundemu numele DV., garantamu inse noi pentru adeverulu celoru co-prinse in acăsta corespondentia. Red. Obs.

Toti trei suntemu romani de sange; cei facuti romani din greci, bulgari etc. sunt la moda astadi in Bucuresti; sunt mai bine vediuti, că-ci sunt mladiosi, si bune unelte la ori ce. si chiaru a se da tiér'a jidaniloru si nemtiloru, numai ciolanu se aiba, că-ci n'au consciintia, n'au legaturi si traditiuni.

Sciri diverse.

— (Convocare). In sensulu §-lui 13 din statute se convóca prin acăsta prim'a adunare generala ordinara a „Reuniunei femeiloru romane din Sibiiu“, pe dio'a de domineca, 30 Octobru 1881 st. nou, dupa amédi la 4 ôre in localulu „Asociatiunei transilvane“ din Sibiiu (strad'a Cisnadiiei Nr. 7), la care onorabili membrii ai reuniunei sunt rogati a participá.

Sibiiu, 20 Octobru 1881.

Maria Cosma m. p.,
president'a reuniunei.

— (III. Publicatiune despre contributiile incurse la comitetulu beiusianu in favórea gimnasiulu greco cathol. romanu de Beiusiu.

(Urmare).

8. Dnulu Avramu Ursutiu par. gr. or. Siepreusiu dela dn'a Mari'a Ursutiu preotésa 1.—, Avramu Ursutiu parocu 1.—, Melentie Sutiu invet. in Siepreusiu 1.—, Joanu Petrutiu o. in Siepreusiu 1.—, Georgiu Laza —.20, Weisz S. arendatoru —.50, d-siôr'a An'a Pervu in Piepreusiu —.50, dsiôr'a Mari'a Pervu in Piepreusiu —.50, soçi'a dnului Joanu Pervu in Piepreusiu —.50, Paulu Cionca tutoru orfan. —.50, Czarán Tivadar proprietariu mare 5.—, Joanu Chirilovicu mesariu —.60, Corneliu Ursutiu studente 1.—, Czarán Gyula in Siepreusiu 2.—, Jo. Popu stud. 1.—. — Sum'a 16 fl. 30 cr.

9. Dlu Petru Poenariu docente in Mercin'a dela Vincentiu Gurgutu docente gr. or. —.50, Paulu Lazaru comerciante 1.—, Lazaru Ciutt'a economu 1.—, Josifu Lupsiasca econ. —.20, Adamu Ogrinu economu —.50, Joanu Stefanu econ. —.30, Leopold Löbl comerciante —.40, Traianu Neagoia not. in Mercina 1.—, Bernard Löbl comerciante —.30, Petru Poenariu invetiatoru in Mercina 1.—, Joanu Popovicu protopresb. 1.—, Stefanu Neagoe 1.—, Karl Lehman 1.—, Miocu adj. notar. in Mercina 1.—, Alexandru P. Popovicu parochu 1.—, Teodoru Popovicu parochu gr. or. in Mercina 1.—. — Sum'a 12 fl. 20 cr.

10. Dlu Augustinu Botiocu invetiat. in Comlosiu dela dsa 2.—, dela Teodoru Stanu preotu in Cherechiu 1.—, Sinesie Saziu preotu in Cherechiu 1.—, Florianu Laza notariu in Cherechiu 3.—, Mihailu Milieni adjun. notar. in Cherechiu 1.—, Stefanu Novacu economu in Comlosiu 1.—, Josifu Cuedanu jude comun. in Comlosiu —.50, Justinu Jancu adj. not. in Comlosiu 1.—, Teod. Pap notariu in Comlosiu 5.—, pe doi ani urmatori a promisú câte 5 fl., Vasiliu Popovicu adj. not. 1.—. — Sum'a 16 fl. 50 cr.

11. Domnulu Vasiliu Greavu subjude regescu in Miercurea dela J. Macelariu econ. in Miercurea 3.—, Vasiliu Greavu subjude in Miercurea 1.—, Dr. Albu adv. in Miercurea 1.—, Georgiu Popu comerciante in Miercurea 1.—, J. Macelariu notariu in Apoldulu infer. —.50, J. Oresteanu primariu in Apoldulu infer. —.30, Nicolau Poparcanu par. in Apoldulu inf. —.20, Dimitriu Oresteanu docente in Apold. inf. —.10, Nicolau Stance econ. in Apold. inf. —.10, Joanu Prodanu primariu in Poiana —.50, Bucuru Marcu economu in Poiana —.50, Joanu Vancea econ. in Poiana —.50, D. Munteanu econ. in Poiana —.50, Nicolau Ciugudeanu econ. in Poiana 2.—, Joanu Manitiu economu in Poiana —.50, Georgiu Ghite econ. in Poiana —.50, Samuilu Vasiiu colectoru in Alamaru 1.—, Joanu Alamoreanu parochu in Alamaru —.20, Nicolau Delereanu jude comun. —.50, Nicolau Haditianu primariu in Toparcia —.50, Nicolau Ahman in Toparcea —.20, N. Schia notariu in Toparcia —.50, Jacobu Greavu economu in Toparcea —.60, Nic. Isacu preotu in Toparcea —.20, Joanu Carata colectoru in Toparcea —.20, Unu crestinu din Toparcea —.20, Vas. Huditu propr. in Toparcea —.20, Joanu Greavu invet. in Toparcea —.10, Joanu Munteanu invet. in Toparcea —.10, Georgiu Reou parochu gr. or. in Ludosiu —.10, Elia Popu not. in Ludosiu —.50, Joanu Mutiu cassariu in Ludosiu —.10, Josifu Solomonu preotu gr. cath. in Ludosiu —.50, Nicolau Bergezanu juratu in Ludosiu —.20, Nicolau Tanase —.20. — Sum'a 18 fl. 30 cr.

(Va urmá.)

Bibliografia.

— (La Alma). Povesci nôue pentru copii, de Constantia de Dunca-Schiau. Sibiiu. Tipariulu tipografiei archidiecepane, 1881. Cu o ilustratiune la inceputu. Formatu 8-vu, pag. 120. Pretiulu la tôte librariile 50 cr. Noi mai anun-

tiaseramu acăsta carte de lectura cu planu precugetatu de a'i face si recensiuinea. Atunci că si acum afacerile si ocupatiunile multiple, complicate, obositórie nu ne lasa ôre libere spre a face o analiza in liniste deplina.

— (Cóla de abonamentu la „Poesii“ de Vasiliu Rant'a Buticescu.) Acestea poesii au esitu de sub tipariu, si se afla de vendiare la autorulu in Bistritia (Beszterceze, Bistritz). Pretiulu unui esemplariu: 1 fl. 20 cr.; cincii esemplare de odata: 5 fl. 25 cr., pachetarea si porto se platesce prin noi.

Cartea e preste 12 cóle de tipariu, si cu privire la adjustarea ei, editorulu si-a pusú tóta silinti'a a dá onoratulu publicu cetitoriu o carte adjustata cu elegantia, care speramu că va multiamí asteptarea onoratulu publicu cetitoriu.

Daca modestele mele incercari pe acestu terenu aru poté ocupá unu locu cătu de modestu in literatur'a romana — me rogu de partinirea onoratulu publicu cetitoriu, ceea ce mi-ar serví pe viitori de incuragiare.

Bistritia, la 31/I Octobru 1881.

Vasiliu Ranta Buticescu.

— Reisehandbuch für Siebenbürgen nach eigenen zahlreichen Reisen und Ausfügen in diesem Lande verfasst von E. Albert Bielz, k. Rath, Schulinspector in Pension, Mitglied mehrerer wissenschaftlicher Gesellschaften und gemeinnütziger Vereine. Mit einer Karte Siebenbürgens und drei Städte-Plänen. Hermannstadt, Druck und Verlag von Josef Drotleff, in Commission bei F. Michaelis. 1881.

— Die Länder Oesterreich-Ungarns in Wort und Bild. Herausgegeben von Dr. Friedrich Umlauf. XIII. Band. Das Grossfürstenthum Siebenbürgen. Geschildert von Dr. Karl Reissenberger. Mit zahlreichen Abbildung und einem Titelbilde in Tondruck. Wien. Verlag von Karl Graeser.

— Analele fundatiunei lui Gozsdu pe a. 1870-1880. (Continuare a Relatiunei generale din a. 1875.) Fasc. II. Editiunea: Repres. fundatiunei lui Gozsdu. Budapest'a 1881, cu literele tipografiei lui F. Wodianer.

— (Mihaiu Nicolae Seulescu. „Poesi'a populara la romani si câteva din popórele vecine“). Conferintia tinuta la societatea studentiloru romani in Parisu. Craiov'a 1881. Tipo-litografi'a nationala Ralian-Samitca.

— Poesii de Vasiliu Ranta Buticescu. Editiunea „Amicului Familiei“. Deesiu 1881. Imprimeri'a Demeter et Kiss.

— Memorandum über die Erlebnisse und Leistungen als Volkslehrer, Civilpfarrer und als k. k. griechisch-orientalischer Militär-Caplan während einer mehr als dreissigjährigen Dienstzeit. Hermannstadt, Druck von Adolf Meltzer. 1881.

— Statute pentru regularea trebiloru invetiamentulu elementariu in scóele diecesei Lugosiului. Lugosiu, tiparitu la Joanu Wenzelo si fiulu. 1881.

Pretiuurile cerealeloru

si altoru obiecte de trauu au fostu la

21 Octobru st. n. in Sibiiu :

Grâu, dupa cualitati	1 hectolitru fl. 7.40-8.20
Grâu, amestecatu	1 „ „ 6.20-7.—
Secara	1 „ „ 5. 1-5.40
Papusiuiu	1 „ „ 5.10-5.50
Ordiu	1 „ „ 4.30-4.60
Ovesu	1 „ „ 2.90-3.30
Cartofi	1 „ „ 2.50-3.—

Cursulu bursii din Vien'a si Pest'a
in 24 Octobru st. n.

	Vien'a	Pest'a
Rent'a de auru unguresca	118.40	118.20
I emisiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orientalu ung.	91.20	89.70
II emisiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orient. ung.	109.75	109.50
Oblig. de statu dela 1876 de ale drumulu de feru orient. ung.	96.75	97.—
Inprumutulu drumuriloru de feru ung.	133.50	133.50
Obligatiuni ung. de rescumperarea pamentulu	98.50	98.75
Obligatiuni ung. cu clausul'a de sortire	97.50	97.—
Obligatiuni urbariale temesiane	97.75	97.—
Obligatiuni urb. temesiane cu clausul'a de sortire	97.—	96.75
Obligatiuni urbariale transilvane	97.50	97.50
Obligatiuni urbariale croato-slavone	98.—	—
Obligatiuni ung. de rescumpararea diecimei de viu	95.—	95.50
Datorie de statu austriaca in chartie	76.75	76.75
Datoria de statu in argintu	77.60	77.75
Rent'a de auru austriaca	94.60	94.75
Sorti de statu dela 1860	131.50	131.—
Actiuni de banca austro-ung.	830.—	828.—
Actiuni de banca de creditu ung.	367.60	367.20
Actiuni de creditu aust.	370.—	367.—
Scriisuri fonciari ale institutulu „Albin'a“ dela Sibiiu	—	99.10
Galbini imper.	5.61	5.62
Napoleonorulu	9.36 1/2	9.35
100 marce nemtiesci	57.85	57.75

Cursuri de Bucuresti in Lei noi (franci).

20 Octobru st. n. 1881.

Obligatiuni rurale din 1880 convertite cu 6%	1. 102. 3/5 b.
Inprumutulu Oppenheim (Londra) din 1866 cu 8%	112.—
Obligatiuni dominiali convertite cu 5%	92.—
— Creditu fonciariu rurale cu 7%	102. 3/4 „
— Creditu fonciariu urbanu cu 7%	101.50 „
Inprumutulu municipale alu capitalei din 1875 cu 8%	107.—
Actiunile caliloru fer. rom. (Berlin) din 1866 cu 5%	62.20 „
Obligatiuni din 1868 cu 6%	102.30 „
Prioritati cu 8%	—
Actiunile banței nat. rom. de 500 franci	1800.—
Actiunile banței Romani'a din 1869 de 200 franci	445.—
Daci'a-Romani'a unite de câte 250, cursulu	380.—
Rent'a romana din 1875	90.—

Editoru si redactoru responsabile: **G. Baritiu.**
Tipariulu lui **W. Krafft.**